

Rozsudek pro uznání

Žalovaným tvrzená okolnost, že nedisponuje žalobou, přestože mu byla řádně doručena, nemůže být shledána vážným důvodem, který by mu bránil podat vyjádření k žalobě v době 30 dnů od doručení výzvy soudu. Z žádného ustanovení občanského soudního řádu či jednacího řádu nevyplývá povinnost soudu zaslat žalovanému opis žaloby.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 32 Odo 1093/2004-50 ze dne 26.7.2006)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci žalobkyně Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR, se sídlem v P., proti žalovanému P. F., bytem XY, zastoupenému JUDr. Z.N., advokátem se sídlem ve Š., o zaplacení částky 65 334 Kč s příslušenstvím, vedené u Okresního soudu v Břeclavi pod sp. zn. 9 C 190/99, o dovolání žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 3. června 2004 č. j. 14 Co 31/2003-37, tak, že dovolání se zamítá.

Z odůvodnění :

Okresní soud v Břeclavi rozsudkem pro uznání ze dne 30. dubna 2002 č. j. 9 C 190/99-23 uložil žalovanému, aby zaplatil žalobkyni částku 65 334 Kč s 21% úrokem od 14. 10. 1998 do zaplacení (výrok pod bodem I), rozhodl o náhradě nákladů řízení (výrok pod bodem II) a uložil žalovanému zaplatit soudní poplatek (výrok pod bodem III). Soud prvního stupně v odůvodnění rozsudku uvedl, že vydal dne 13. září 2001 usnesení podle § 114b o. s. ř., kterým žalovanému uložil, aby se ve lhůtě 30 dnů od doručení usnesení ve věci písemně vyjádřil a v případě, že nárok uplatněný žalobou neuznává, vylíčil všechny rozhodující skutečnosti, na nichž staví svoji obranu, a označil všechny důkazy k prokázání svých tvrzení. Soud prvního stupně žalovaného současně poučil o následcích nevyhovění této výzvě. Usnesení bylo žalovanému doručeno dne 14. října 2001. Vzhledem k tomu, že žalovaný se ve stanovené lhůtě k žalobě nevyjádřil, vyšel soud prvního stupně z fikce uznání nároku podle § 114b odst. 5 o. s. ř.

K odvolání žalovaného Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 3. června 2004 č. j. 14 Co 31/2003-37 rozsudek soudu prvního stupně potvrdil a rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení. Odvolací soud se ztotožnil se závěry soudu prvního stupně. Za důvodnou nepovažoval námitku žalovaného, že soud prvního stupně nerozhodl o jeho žádosti o prodloužení lhůty k podání vyjádření. Obecně akceptované pravidlo, že soudcovská lhůta může být na žádost účastníka řízení prodloužena a že absence rozhodnutí o takové žádosti může mít vliv na účinky jejího uplynutí, nelze aplikovat na lhůtu k podání vyjádření ve smyslu § 114b o. s. ř., neboť toto zákonné ustanovení obsahuje speciální úpravu běhu a následků uplynutí této lhůty. Právě sdělení vážného důvodu bránícího žalovanému k vyjádření podle § 114b odst. 5 o. s. ř. má ten následek, že fikce uznání nároku uběhnutím této lhůty nenastane, což může vést jedině k tomu, že soud, pokud takový postup znovu zvolí, stanoví žalovanému lhůtu novou. Podle závěru odvolacího soudu zde nepřichází v úvahu rozhodnutí o prodloužení lhůty a posuzování důvodnosti či nedůvodnosti žádosti o ně, neboť speciálním prostředkem k zamezení následků marného uplynutí této lhůty je sdělení vážných důvodů bránících žalovanému ve vyjádření k žalobě. Pokud žalovaný v průběhu třicetidenní lhůty požádal o nové zaslání žaloby, kterou neměl dle svého tvrzení k dispozici, dospěl soud prvního stupně ke správnému závěru o nedůvodnosti těchto námitek, neboť skutečnost, že žalovaný ztratil nebo není schopen dohledat žalobu, která mu byla soudem doručena, nemůže být vážným důvodem k tomu, aby

žalovanému nestačila k podání vyjádření tak dlouhá lhůta, jako je lhůta 30 dní.

Proti rozsudku odvolacího soudu podal žalovaný dovolání, v němž uvedl, že dovolání je přípustné podle § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. a že rozhodnutí odvolacího soudu má ve věci samé zásadní právní význam, neboť rozsudky soudů obou stupňů spočívají na nesprávném právním posouzení věci [dovolací důvod podle § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř.]. Dovolatel je přesvědčen, že v dané věci nemohla nastat fikce uznání, a proto nevznikly ani podmínky pro vydání rozsudku pro uznání. Poukázal na to, že opakovaně projevil snahu získat nezbytný podklad k vyjádření k žalobě, a to žádostí zaslánou soudu prvního stupně, v níž žádal o zaslání žaloby a přiměřené prodloužení lhůty k vyjádření. Činil tak s ohledem na to, že právní zástupce dovolatele má sídlo mimo Břeclav a také dovolatel má bydliště mimo sídlo soudu prvního stupně. Tím osvědčil existenci vážného důvodu, pro který nebyla dodržena lhůta k vyjádření, neboť kdyby soud zavčas sdělil, že opis žaloby oproti zpoplatnění tohoto úkonu nezašle, zajisté by mohlo být učiněno ze strany dovolatele odpovídající opatření. Odvolatel se neztotožňuje s výkladem § 114b o. s. ř. provedeným odvolacím soudem, neboť pokud existoval zmíněný vážný důvod, pro který se odvolatel nemohl k žalobě ve stanovené lhůtě vyjádřit, měl soud prvního stupně s ohledem na to, že se žalovaný bona fide opakovaně snažil výzvě vyhovět, lhůtu k vyjádření přiměřeně prodloužit.

Žalobkyně se k dovolání nevyjádřila.

Nejvyšší soud České republiky (dále jen „Nejvyšší soud“) jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) po zjištění, že dovolání bylo podáno včas oprávněnou osobou a obsahuje stanovené náležitosti, nejprve posuzoval, zda je dovolání přípustné.

Podle § 236 odst. 1 o. s. ř. lze dovoláním napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští.

Proti rozsudku odvolacího soudu, jímž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, je dovolání přípustné podle § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. za podmínky, že dovolání není přípustné podle písmena b) tohoto ustanovení a dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam.

Podle § 237 odst. 3 o. s. ř. má rozhodnutí odvolacího soudu po právní stránce zásadní význam zejména tehdy, řeší-li právní otázku, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo která je odvolacími soudy nebo dovolacím soudem rozhodována rozdílně, nebo řeší-li právní otázku v rozporu s hmotným právem. Předpokladem je, že řešení právní otázky mělo pro rozhodnutí o věci určující význam, tedy že nešlo jen o takovou právní otázku, na níž rozsudek odvolacího soudu nebyl z hlediska právního posouzení věci založen. Zásadní právní význam má rozsudek odvolacího soudu současně pouze tehdy, jestliže v něm řešená právní otázka má zásadní význam nejen pro rozhodnutí v posuzované věci, ale z hlediska rozhodovací činnosti soudů vůbec (pro jejich judikaturu), přičemž se musí jednat o takovou právní otázku, která v rozhodování dovolacího soudu nebyla dosud řešena nebo která je dovolacím soudem rozhodována rozdílně.

Přípustnost dovolání podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. není založena již tím, že dovolatel tvrdí, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu má ve věci samé po právní stránce zásadní význam. Přípustnost dovolání nastává tehdy, jestliže dovolací soud za použití hledisek, příkladmo uvedených v ustanovení § 237 odst. 3 o. s. ř., dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu ve věci samé po právní stránce zásadní význam skutečně má.

Nejvyšší soud dospěl k závěru, že dovolání je přípustné podle § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř., neboť napadené rozhodnutí odvolacího soudu má ve věci samé po právní stránce zásadní význam z hlediska řešení otázky, zda skutečnost, že soud nereagoval na žádost žalovaného o zaslání opisu žaloby (poté,

co mu byl již doručen stejnopis žaloby), je vážným důvodem ve smyslu ustanovení § 114b odst. 5 o. s. ř. bránícím ve vydání rozsudku pro uznání. Tato otázka totiž nebyla dosud dovolacím soudem řešena.

Dovolání však není důvodné.

Z obsahu spisu se podává, že soud prvního stupně doručil žalovanému do vlastních rukou dne 3. 12. 1998 stejnopis žaloby (viz doručka na č. l. 5). Dne 4. 10. 2001 pak soud prvního stupně doručil žalovanému usnesení podle § 114b odst. 1 o. s. ř. (viz č. l. 12). Žalovaný prostřednictvím svého zástupce v třicetidenní lhůtě stanovené soudem prvního stupně k vyjádření k žalobě nebo ke sdělení vážných důvodů, které mu ve vyjádření brání, podáním z 22. 10. 2001 (č. l. 14) doručeným soudem prvního stupně 24. 10. 2001, sdělil, že žalovaný není schopen předat svému zástupci stejnopis žaloby, proto žádá o jeho zaslání (popř. o vyhotovení a zaslání opisu žaloby s tím, že soudní poplatek za tento úkon zaplatí na výzvu soudu). Současně požádal o přiměřené prodloužení lhůty k podání vyjádření. Soud prvního stupně na tuto žádost nereagoval a po marném uplynutí lhůty k vyjádření vydal podle § 153a o. s. ř rozsudek pro uznání.

Dovolací námitku, že soud prvního stupně nerozhodl o jeho žádosti o zaslání opisu žaloby a o prodloužení lhůty k podání vyjádření, žalovaný uplatnil již v odvolacím řízení a odvolací soud se s těmito námitkami v plném rozsahu podrobně vypořádal; namítané okolnosti neshledal vážnými důvody, které by ve smyslu § 114b odst. 5 o. s. ř. žalovanému bránily ve vyhovění výzvě soudu zaslání podle § 114b odst. 1 o. s. ř., takže uplynutím stanovené lhůty nastala fikce uznání uplatněného nároku podle § 114b odst. 5 o. s. ř. Dovolací soud se s těmito závěry odvolacího soudu ztotožňuje. Žalovaným tvrzená okolnost, že nedisponuje žalobou, přestože mu byla řádně doručena, nemůže být shledána vážným důvodem, který by mu bránil podat vyjádření k žalobě v době 30 dnů od doručení výzvy soudu. Z žádného ustanovení občanského soudního řádu či jednacního řádu nevyplývá povinnost soudu zaslat žalovanému opis žaloby. Podle ustanovení § 44 odst. 1 o. s. ř. mají účastníci a jejich zástupci právo nahlížet do soudního spisu, s výjimkou protokolu o hlasování, a činit si z něho opisy a výpisy. Podle ustanovení § 8 vyhlášky č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy, lze do soudního spisu nahlížet a pořizovat si z něho opisy a výpisy u soudu v úředních hodinách pod dozorem pověřeného zaměstnance soudu. Žalovanému, respektive jeho právnímu zástupci, nic nebránilo v obstarání kopie žaloby ze soudního spisu u soudu prvního stupně, event. mohl požádat, aby soud prvního stupně postoupil spis jinému soudu (srov. § 9 odst. 8 zákona o soudních poplatcích a položku 27 Sazebníku poplatků - o této žádosti po zaplacení soudního poplatku za tento úkon rozhodne předseda senátu). Žalovaný, resp. jeho zástupce tak měl učinit před uplynutím lhůty k podání vyjádření. Pokud se pouze spoléhal na skutečnost, že soud vyhověl jeho žádosti, ač ta nemá oporu v právních předpisech, nelze tuto okolnost považovat za vážný důvod, který by mu bránil v podání vyjádření ve smyslu § 114b odst. 1 o. s. ř. S odvolacím soudem je třeba souhlasit i v tom, že lhůta podle § 114b odst. 1 o. s. ř. je lhůtou zákonnou, a nikoliv lhůtou soudcovskou, kterou by mohl předseda senátu (samosoudce) prodloužit.

Lze tedy uzavřít, že žalovaný na výzvu soudu prvního stupně k podání písemného vyjádření ve věci, učiněnou ve smyslu § 114b odst. 1 o. s. ř. usnesením ze dne 13. 9. 2001 č. j. 9 C 190/99-12, včas nereagoval, ve věci se písemně vyjádřil opožděně, aniž by mu ve vyjádření bránily vážné důvody. Následkem toho nastala zákonná fikce uznání nároku uplatněného žalobou, která je v této podobě sankcí za nečinnost žalovaného, a soud prvního stupně byl za této situace podle § 153a odst. 3 o. s. ř. povinen rozhodnout rozsudkem pro uznání.

Rozsudek odvolacího soudu je tedy z hlediska uplatněných dovolacích důvodů správný.

Nejvyšší soud České republiky proto dovolání žalovaného podle ustanovení § 243b odst. 2, věty před středníkem, o. s. ř. zamítl.

Další články:

- [Výživné](#)
- [Valná hromada](#)
- [Ustanovení zástupce](#)
- [Náhrada škody](#)
- [Nájemné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odměna advokáta \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Péče o dítě \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Smlouva o smlouvě budoucí \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Daňová exekuce](#)
- [Cenové rozhodnutí rozporné se zákonem](#)
- [Autonomie vůle](#)